

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттарына

2023 жылғы 30 қарашадағы
№ ДС-460 сауалға

Құрметті депутаттар!

Сіздердің қолайсыз ауа райынан зардап шеккен ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерді (бұдан әрі – АШТӨ) қолдауға қатысты депутаттық сұрауыңызды қарап, мынаны хабарлаймын.

Кемінде 3 млн тонна сыныпталмаған астық мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыруға және субсидия бойынша берешекті төлеуге және оны құс өсірушілерге, мал өсірушілерге және спирт зауыттарына өткізу арқылы ішкі нарықта барынша пайдалануға қатысты

Қолайсыз ауа райынан зардап шеккен АШТӨ-ні қолдау мақсатында «Азық-түлік корпорациясы» ҰК» АҚ (бұдан әрі – Азық-түлік корпорациясы) 350 мың тонна көлемінде 2023 жылғы науқаннан 4, 5-сыныпты бидай мен сыныпталмаған бидайды тікелей сатып алуды жариялады және фермерлер үшін нарықтық деңгейде сатып алу бағасын белгіледі. Ол үшін Азық-түлік корпорациясының жарғылық капиталын толықтыруға республикалық бюджеттен 31,3 млрд теңге бөлінді.

Бұдан басқа, сыныптан тыс астықты өткізу мақсатында Азық-түлік корпорациясы қазақстандық астықты сатып алушылармен (Иран, Қытай, Өзбекстан, Әзербайжан және т.б.), сондай-ақ отандық құс өсірушілермен, мал өсірушілермен және спирт зауыттарымен және белсенді трейдерлермен келіссөз жүргізуде.

Анықтама: астықтың сапалық сипаттамасы бойынша ұсыныстар алынды (Қытай бағасы 50 мың теңге элеваторда шамамен 30% - дан аспайтын өсім үлесі бар сыныптан тыс астықты талап етеді (Алашанькоу станциясына дейін жеткізумен құны 150\$ құрайды).

Сонымен қатар, аграршылардың қаржылық жағдайын тұрақтандыру мақсатында өсімдік шаруашылығын субсидиялауға 30 млрд теңге, асыл тұқымды мал шаруашылығын дамытуды субсидиялауға, мал шаруашылығы өнімінің өнімділігі мен сапасын арттыруға 30 млрд теңге бөлінді.

Астықты ел ішінде, оның ішінде Ақтау теңіз портына және Қорғас құрғақ портына дейін жеткізу жөніндегі көлік шығыстарын субсидиялауға қатысты

ЕАЭО туралы шартының нормаларына сәйкес «Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ (бұдан әрі – ҚТЖ) теміржол тарифі жүкті жеткізу кезінде қатынас түрлері (экспорттық, импорттық және ішкі тариф) бойынша біріздендірді. Жүкті тарифі жүк түрі бойынша сараланады, бұл ретте астықты жеткізу тарифінің деңгейі төмен болып табылады, бұл ҚТЖ шығынын өтеуді қамтамасыз етпейді.

ҚТЖ теміржол тарифін одан әрі арзандату қосымша шығынның туындауына әкеледі.

Бұл ретте Қазақстан 2015 жылы Дүниежүзілік сауда ұйымына кіріп, өзіне бірқатар міндеттемелерді, оның ішінде субсидиялау бойынша міндеттемелерді қабылдағанын атап өту қажет.

Осыған байланысты импортталатынға қатысты жергілікті тауарды пайдалануды ынталандыруға бағытталған экспорттық субсидия мен субсидия беру мүмкін емес, өйткені олар тыйым салынғанға жатады («қызыл себет» деп аталады).

Форвардтық сатып алу бойынша сыныпталмаған астықтың тауарды алмасуға қатысты

Аграршыларды қолдау мақсатында Азық-түлік корпорациясы мынадай қосымша шараларды қабылдады:

міндеттемелерді орындау мерзімі екі рет ұзартылды (2023 жылғы 1 желтоқсанды қоса алғанда, содан кейін 2024 жылғы 1 қаңтарды, қоса алғанда);

қаражатты айыппұл қолданбай қайтару, ауыл шаруашылығы өнімінің бір сыныбын (бұдан әрі – АШТӨ) басқа сыныбына ауыстыру, АШТӨ-нің бір түрін басқа АШТӨ-ге ауыстыру (қарақұмыққа ауыстыруды қоспағанда) арқылы міндеттемелерді орындау мүмкіндігі көзделді;

тауарлық кредит бойынша сапалық көрсеткіштен ауытқығаны үшін ақшалай үстемеақы (айыппұл) қолданбай, тауарлық кредит бойынша берілген астықтың негізгі көлемін және сыйақы көлемін қайтару үшін 3-сыныпты бидай мен 2-сыныпты арпаға ең төменгі мән айқындалды;

3-сыныпты бидайдан 4-сыныпты бидайға (1,05 немесе 5% коэффициентке сәйкес) байқалатын сыныптан тауарлық кредитті және сыйақыны қайтару мүмкіндігі көзделді.

Тұқым импорты кезінде ҚҚС өтеуге, сондай-ақ 2024 жылғы егіс компаниясында 2 және 3 репродукциялы тұқымды пайдалануға қатысты

Бүгін 2,4 млн тоннаға қажеттілік кезінде 2,0 млн тонна толтырылды немесе 87 %, оның ішінде дәнді дақылдар – 85 %, майлы дақылдар – 83 %, жемшөп – 73 %, картоп – 100 %.

Егін жинау жұмысының ұзаққа созылған сипатын ескеріп, тұқым шаруашылығы мен АШТӨ әлі де тұқым материалын өңдеу жұмысын жүргізуде. Тапшылықтың соңғы көлемі тұқым партияларын қалыптастыру аяқталғаннан кейін айқындалады.

Фермерлердің барлық міндеттемелерін ұзарту мерзімін кемінде 24 айға ұлғайтуға қатысты

«Бәйтерек» ҰБХ АҚ АШТӨ-ге қатысты айыппұл санкциясын қолданбай кредит пен қарызды ұзартуды жүзеге асырады. Қазіргі уақытта сомасы 36 997 млн теңге 852 АШТӨ-ден міндеттемелерді орындауды ұзартуға өтінім қаралуда.

Бұдан басқа, «Аграрлық кредиттік корпорация» АҚ мен «Қазагроқаржы» АҚ-да қарыз және қаржы лизингі шарттары бойынша ақшалай міндеттемелерді уақтылы орындамағаны үшін 100 % мөлшерінде тұрақсыздық айыбын есептен шығару бойынша біржолғы акция қолданылуда. Қазіргі уақытта сомасы 87 млн теңгеден астам 1,5 мың қарыз алушы үшін тұрақсыздық айыбы есептен шығарылды.

Сонымен қатар ағымдағы жылғы 29 қарашада Ауыл шаруашылығы министрлігі мен «Аграрлық кредиттік корпорация» АҚ арасында бюджеттік кредит бөлу туралы шартқа қосымша келісімге қол қойылды, оған сәйкес сомасы 20 млрд теңге бюджеттік кредиттің негізгі борышын төлеу мерзімі 2023 жылғы 15 желтоқсаннан 2024 жылғы 30 қарашаға ауыстырылды.

Ресей Федерациясының аумағынан астықтың әкелінуі мен транзитіне бақылауды күшейтуге қатысты

«Сұр импортты» әкелуді болдырмау мақсатында 6 ай мерзімге Қазақстан аумағына автомобиль көлігімен бидай әкелуге тыйым салынды.

Бұл ретте сұр импортты бидайдың әкелінуін одан әрі бақылау үшін 2023 жылғы 11 қазаннан бастап үшінші елдерден және Еуразиялық экономикалық одақ елдерінен автомобиль көлігімен Қазақстан аумағына бидай әкелуге алты ай мерзімге тыйым салу ұзартылды.

Сонымен қатар лицензияланған элеваторлардың, астық өңдеушілердің, құс шаруашылығы кәсіпорындарының атына темір жол көлігімен бидай әкелуді қоспағанда, үшінші елден және Еуразиялық экономикалық одақ елдерінен темір жол көлігімен Қазақстан аумағына бидай әкелуге алты ай мерзімге тыйым салу белгіленді.

Жалпы жоғарыда аталған барлық мәселелер Үкіметтің ұдайы бақылауында екенін және барлық қажетті шаралар қабылданатынын атап өтеміз.

Осыған байланысты дағдарысқа қарсы жоспарды бекіту орынсыз деп санаймыз.

Ә. Смайылов

ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІ

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан

На № ДС-460
от 30 ноября 2023 года

Уважаемые депутаты!

Рассмотрев Ваш депутатский запрос касательно поддержки сельхозтоваропроизводителей (*далее – СХТП*) пострадавших от неблагоприятных погодных условий, сообщаю следующее.

Касательно осуществления государственного закупа не менее 3 млн тонн неклассного зерна и выплаты задолженности по субсидиям и его максимального использования на внутреннем рынке путем реализации птицеводам, животноводам и спиртзаводам

В целях поддержки СХТП, пострадавших от неблагоприятных погодных условий, АО «НК «Продкорпорация» (*далее – Продкорпорация*) объявлен прямой закуп пшеницы 4, 5 класса и неклассной пшеницы урожая 2023 года в объеме 350 тыс. тонн и установлены закупочные цены для фермеров на уровне рыночных. Для этого из республиканского бюджета выделено 31,3 млрд тенге на пополнение уставного капитала Продкорпорации.

Кроме того, в целях реализации неклассного зерна Продкорпорацией ведутся переговоры с покупателями казахстанского зерна (*Иран, Китай, Узбекистан, Азербайджан и др.*), а также отечественными птицеводами, животноводами и спиртзаводами и активными трейдерами.

Справочно: получены предложения по качественным характеристикам зерна (*Китай требует неклассное зерно с долей пророста не более 30% с ценой около 50 тыс. тенге на элеваторе (с доставкой до ст. Алашанькоу стоимость будет составлять 150\$).*

Наряду с этим, в целях стабилизации финансового состояния аграриев выделено 30 млрд тенге на субсидирование растениеводства, 30 млрд тенге на субсидирование развития племенного животноводства, повышения продуктивности и качества продукции животноводства.

Касательно субсидирования транспортных расходов по доставке зерна внутри страны, в том числе до морского порта Актау и сухого порта Хоргос

В соответствии с нормами Договора о ЕАЭС железнодорожные тарифы АО «НК «Қазақстан темір жолы» (*далее – КТЖ*) при перевозке грузов унифицированы по видам сообщений (*экспортный, импортный и внутренний*

тарифы). Тарифы на перевозку грузов дифференцируются по родам грузов, при этом уровень тарифов для перевозок зерна является низким, который не обеспечивает возмещение затрат КТЖ.

Дальнейшее удешевление железнодорожных тарифов КТЖ приведут к возникновению дополнительных убытков.

При этом необходимо отметить, что Казахстан в 2015 году вступил во Всемирную торговую организацию и принял на себя ряд обязательств, в том числе и по субсидированию.

В этой связи, представление экспортных субсидий и субсидий, направленных на поощрение использования местных товаров по отношению к импортируемым, не представляется возможным, так как относятся к запрещенным (*так называемая, «красная корзина»*).

Касательно товарного обмена неклассного зерна по форвардному закупу

В целях поддержки аграриев Продкорпорацией были приняты следующие дополнительные меры:

- дважды продлен срок исполнения обязательств (*по 1 декабря 2023 года, включительно, затем по 1 января 2024 года, включительно*);
- предусмотрена возможность исполнения обязательств посредством возврата денежных средств без применения штрафа, замены одного класса на другой класс сельскохозяйственной продукции (*далее – СХП*), замены одного вида СХП на другой СХП (*за исключением замены на гречиху*);
- по товарному кредиту определены минимальные значения на пшеницу 3 класса и ячмень 2 класса для возврата основного объема зерна, выданного по товарному кредиту и объема вознаграждения без применения денежной надбавки (штрафа) за отклонение качественных показателей;
- предусмотрена возможность возврата товарного кредита и вознаграждения с заменного класса с пшеницы 3 класса на пшеницу 4 класса (*согласно коэффициенту 1,05 или 5%*);

Касательно возмещения НДС при импорте семян, а также использования семян 2 и 3 репродукции в посевной компании 2024 года

На сегодняшний день при потребности в 2,4 млн тонн засыпано 2,0 млн тонн или 87 % в т.ч. зерновых засыпано 85 %, масличных 83 %, кормовых 73 %, картофеля 100 %.

Учитывая затяжной характер уборочных работ, семеноводческими хозяйствами и СХТП еще производятся работы по подработке семенного материала. Окончательный объем дефицита будет определен после завершения формирования партий семян.

Касательно увеличения срока пролонгации всех обязательств фермеров не менее чем на 24 месяца

АО НУХ «Байтерек» осуществляется пролонгация кредитов и займов без применения штрафных санкций в отношении СХТП. В настоящее время на рассмотрении находятся заявки на пролонгацию исполнений обязательств от 852 СХТП на сумму 36 997 млн тенге.

Кроме того, у АО «Аграрная кредитная корпорация» и АО «КазАгроФинанс» действует разовая акция по списанию неустоек в размере

100 % за несвоевременное исполнение денежных обязательств по договорам займа и финансового лизинга. В настоящее время уже списаны неустойки для 1,5 тыс. заемщиков на сумму свыше 87 млн тенге.

Также, 29 ноября т.г. подписано дополнительное соглашение к договору о выделении бюджетного кредита между Министерством сельского хозяйства и АО «Аграрная кредитная корпорация», согласно которому сроки уплаты основного долга бюджетного кредита в сумме 20 млрд тенге перенесены с 15 декабря 2023 года на 30 ноября 2024 года.

Касательно усиления контроля за ввозом и транзитом зерна с территории Российской Федерации

В целях исключения ввоза «серого импорта» введен запрет на ввоз пшеницы автомобильным транспортом на территорию Казахстана сроком на 6 месяцев.

При этом, для дальнейшего контроля серого ввоза пшеницы продлен запрет сроком на шесть месяцев на ввоз пшеницы на территорию Казахстана автомобильным транспортом из третьих стран и стран Евразийского экономического союза с 11 октября 2023 года.

Также, установлен запрет сроком на шесть месяцев на ввоз пшеницы на территорию Казахстана железнодорожным транспортом из третьих стран и из стран Евразийского экономического союза, за исключением ввоза пшеницы железнодорожным транспортом в адрес лицензированных элеваторов, переработчиков зерна, птицеводческих предприятий.

В целом, отмечаем что все вышеуказанные вопросы находятся на постоянном контроле Правительства и принимаются все необходимые меры.

В этой связи, утверждение антикризисного плана считаем нецелесообразным.

А. Смаилов